

سمپاد در آغاز سال تحصیلی ۸۱-۱۳۸۰

مراکز آموزشی، دانش آموزان، فارغ التحصیلان
و کتابخانه‌های سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان

جواد اژه‌ای

آنچه در این گزارش آماری به نظر خوانندگان عزیز می‌رسد چکیده دهها جدول و گردآوری آماری در طول سالهای گذشته بخصوص سال تحصیلی ۸۰-۱۳۷۹ می‌باشد. در این گزارش سعی شده است تصویری فشرده از سمپاد در مقابل دید خواننده در حوزه‌های مطروحه قرار گیرد.

مراکز

○ از مهرماه سال ۱۳۶۶ که اولین مراکز سمپاد - پس از تشکیل آن در این سال - در خارج از تهران افتتاح گردید تا مهرماه ۱۳۸۰، تعداد دانش آموزان دختر راهنمایی از ۳۵۴ نفر در ۳ مدرسه راهنمایی به ۷۱۰۷ دانش آموز در ۴۴ مدرسه افزایش یافته است. تعداد دانش آموزان پسر نیز از ۵۱۳۰ نفر به ۷۳۱۲ در ۴۵ مدرسه راهنمایی افزایش را نشان می‌دهد. (جدول ۱)

○ در مقطع دبیرستان سمپاد در سال ۱۳۶۶ تنها دو دبیرستان با ۱۶۴ دانش آموز دختر و ۲۰۳ دانش آموز پسر داشت. در سال ۱۳۸۰ تعداد مراکز به ۸۸ مرکز (نمودار ۱) با ۱۱۳۸۰ دانش آموز دختر و ۱۱۲۹۱ دانش آموز پسر جمعاً ۲۲۶۷۱ نفر رسیده است.

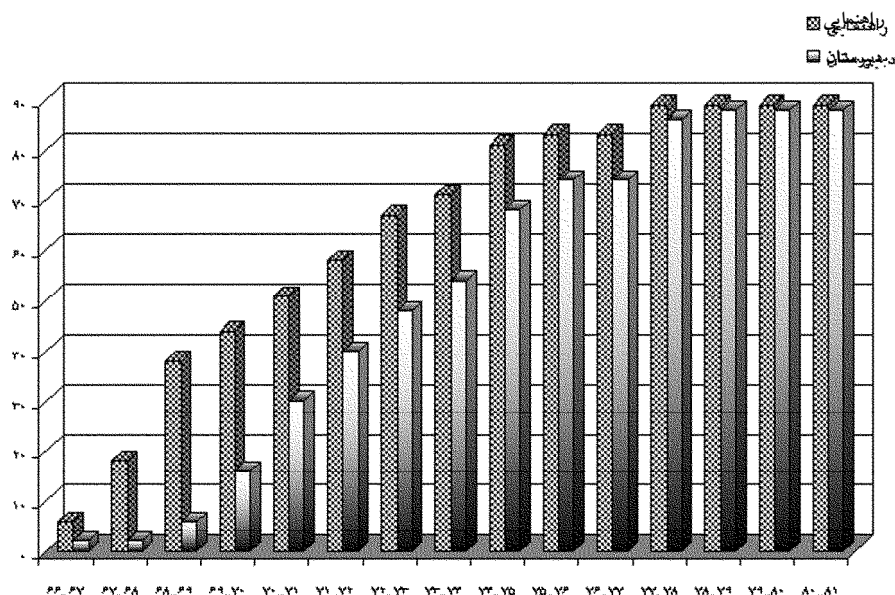
○ ۳۷۰۹۰ دانش آموز در حالی سال تحصیلی ۸۱-۸۰ را در مراکز سمپاد آغاز نمودند که هنوز در برخی مراکز مشکلات اولیه حل نشده است. آموزش و پرورش اردبیل در یک اقدام شگفت‌انگیز ۱۶۰

دانش آموز دبستانی را به مرکز فرزندگان اردبیل با فشار تزریق می‌نماید و «بابا آب داد» در کنار «لگاریتم» برای اولین بار در سمپاد طنین‌انداز می‌گردد و پیش‌دانشگاهی‌های نگران مرکز را در بهترین وضعیت برای کنکور سراسری قرار می‌دهد.* آموزش و پرورش سبزوار مرکز مناسبی را به عنوان جایگزین مرکز دور افتاده پسرانه پیشنهاد می‌کند، به شرط دو شیفت شدن مرکز!! در نیشابور عدم مساعدت در احداث ۴ کلاس مرکز پسرانه را بالا جبار در وضعیت سختی قرار می‌دهد که انشاءالله ادامه نیابد. کمبودهای مراکز جای خود است و آنچه می‌ماند تلاش مدیران و همکاران آموزشی جهت بهتر ساختن محیط آموزشی است.

جدول ۱- افزایش مراکز آموزشی، دانش آموز، کلاس و داوطلبان کنکورهای سمپاد در طول سالهای تحصیلی (۶۳-۱۳۶۲) تا (۸۱-۱۳۸۰) همراه با درصد افزایش

سال	تعداد مدارس راهنمایی	تعداد دبیرستانها	تعداد مراکز پیش دانشگاهی	تعداد دانش آموزان	درصد افزایش نسبت به سال قبل	تعداد کلاس	درصد افزایش نسبت به سال قبل	تراکم دانش آموز در کلاس	تعداد داوطلبان کنکور راهنمایی	تعداد داوطلبان کنکور دبیرستان
۶۳-۶۴	۲	—	—	۲۵۲	—	۱۰	—	۲۵/۲	۶۷۴۹	—
۶۴-۶۵	۲	—	—	۴۹۲	۹۵/۲	۲۰	۱۰۰/۰	۲۴/۶	۷۷۵۴	—
۶۵-۶۶	۲	—	—	۷۲۲	۴۶/۷	۳۰	۵۰/۰	۲۴/۰۶	۷۲۸۹	—
۶۶-۶۷	۲	۲	—	۷۹۱	۹/۵	۳۶	۲۰/۰	۲۲	۱۰۴۹۶	—
۶۷-۶۸	۶	۲	—	۱۲۳۴	۵۶/۰	۵۶	۵۵/۵	۲۲/۰۳	۱۱۴۵۰	—
۶۸-۶۹	۱۸	۲	—	۲۵۰۷	۱۰۳/۱	۱۱۴	۱۰۳/۶	۲۱/۹۹	۱۸۲۵۵	—
۶۹-۷۰	۳۸	۶	—	۴۹۹۵	۹۹/۲	۲۳۳	۱۰۴/۴	۲۱/۴۳	۴۷۵۰۸	—
۷۰-۷۱	۴۴	۱۶	—	۷۲۳۹	۴۴/۹	۳۲۴	۳۹/۱	۲۲/۳۴	۶۶۱۰۹	۸۵۴
۷۱-۷۲	۵۱	۳۰	—	۹۶۸۲	۳۳/۷	۴۱۹	۲۹/۳	۲۳/۱۰	۷۶۳۸۲	۱۰۴۳۸
۷۲-۷۳	۵۸	۴۰	—	۱۲۷۶۹	۳۱/۹	۵۴۵	۳۰/۱	۲۳/۴۲	۸۴۶۶۱	۲۰۳۰۹
۷۳-۷۴	۶۷	۴۸	—	۱۶۲۶۶	۲۷/۳	۶۸۲	۲۵/۱	۲۳/۸۵	۱۰۶۶۰۰	۳۶۳۲۱
۷۴-۷۵	۷۱	۵۴	—	۲۰۱۲۱	۱۸/۰۸	۸۳۴	۲۱/۷	۲۴/۱۲	۱۱۷۵۵۵	۴۷۸۹۳
۷۵-۷۶	۸۱	۶۸	—	۲۴۳۲۴	۲۲/۰۸	۹۷۹	۱۷/۳	۲۴/۸۵	۱۴۰۷۴۲	۵۵۴۲۹
۷۶-۷۷	۸۳	۷۴	—	۲۷۶۴۷	۱۳/۶۶	۱۱۱۰	۱۳/۳۸	۲۴/۹۰	۱۵۸۹۹۱	۶۵۸۹۷
۷۷-۷۸	۸۳	۷۴	—	۳۰۵۱۸	۱۰/۳۸	۱۲۰۸	۸/۸۲	۲۵/۲۶	۱۶۵۹۵۷	۶۵۸۹۷
۷۸-۷۹	۸۹	۸۶	۶۸	۳۳۶۰۰	۱۰/۰۹	۱۳۰۳	۷/۸	۲۵/۷۸	۱۶۲۳۳۳	۷۴۵۵۰
۷۹-۸۰	۸۹	۸۸	۷۴	۳۵۳۹۵	۵/۳۴	۱۳۵۱	۳/۶	۲۶/۱۹	۱۶۴۵۶۰	۶۸۳۶۸
۸۰-۸۱	۸۹	۸۸	۷۴	۳۶۵۴۲	۳/۲۴	۱۴۰۷	۳/۹	۲۵/۹۷	۱۷۱۲۶۵	۴۹۱۶۵
۸۱-۸۲	۸۹	۸۸	۷۴	۳۷۰۹۰	۱/۴۹	۱۴۳۹	۲/۲۰	۲۵/۷۷	۱۷۹۲۸۸	۵۰۸۳۹

* این وضعیت بالأخره در آذرماه ۱۳۸۰ با انتقال مجدد دانش آموزان ابتدایی به محل دیگر خاتمه یافت.

نمودار ۱- افزایش مدارس راهنمایی و دبیرستان‌های سمپاد طی سال‌های ۶۶ تا ۱۳۸۰

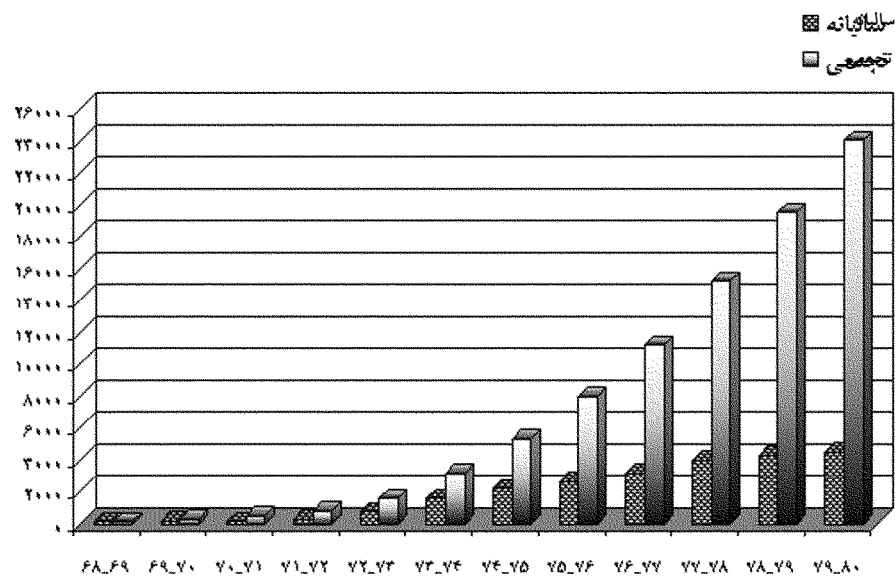
فارغ التحصیلی

○ امسال سمپاد بالاترین تعداد فارغ التحصیل را در طول ۱۲ سال فارغ التحصیلی دانش آموزان مراکزش داشت. ۴۵۲۵ نفر، که از این تعداد ۳۲۵۲ نفر وارد دانشگاه شدند یعنی ۷۲ درصد. این رقم در سال قبل ۷۰/۴ درصد بود. در کنار این تعداد ۹۸۶ نفر فارغ التحصیلان سالهای قبل هم جواز ورود به دانشگاهها را کسب نمودند یعنی جمعاً ۴۲۳۸ نفر.

○ در طول سالهای گذشته از ۲۴۰۲۶ فارغ التحصیل سمپاد بیش از ۸۹ درصد (۲۱۴۱۹ نفر) وارد دانشگاههای سراسر کشور شده‌اند و این بیانگر یک درصد افزایش در مجموع است که اگر قبولی سالهای قبل را با فارغ التحصیلان قبول شده در دانشگاهها جمع کنیم از ۱۹۵۰۱ فارغ التحصیل تا سال قبل جمعاً ۱۸۱۶۷ نفر (یعنی ۹۳/۱۶ درصد) از فارغ التحصیلان سمپاد تا مهرماه ۷۹، وارد مراکز آموزش عالی کشور شده‌اند که این خود با وجود ورود مراکز کوچکتر سمپاد به حوزه کنکور، بیانگر افزایش قبول شدگان می‌باشد. (جدول ۲ و نمودار ۲)

جدول ۲- فارغ التحصیلان مراکز «سمپاد» در طول دوازده سال تحصیلی، تعداد و درصد قبولی در مراکز آموزش عالی کشور

سال تحصیلی	تعداد مرکز	تعداد فارغ التحصیل	قبولی هر سال	درصد قبولی هر سال	قبولی سالهای قبل	کل فارغ التحصیل	کل قبولی ها	درصد کل قبولی
۶۸-۶۹	۲	۱۴۶	۱۲۴	۸۴/۹۳٪	—	۱۴۶	۱۲۴	۸۴/۹۳٪
۶۹-۷۰	۲	۱۸۷	۱۴۶	۷۸/۰۷٪	۱۰	۳۳۳	۲۸۰	۸۴/۰۸٪
۷۰-۷۱	۲	۱۶۴	۱۳۴	۸۱/۷٪	۱۵	۴۹۷	۴۲۹	۸۶/۳۱٪
۷۱-۷۲	۶	۳۲۳	۲۶۷	۸۲/۶۶٪	۱۹	۸۲۰	۷۱۵	۸۷/۱۹٪
۷۲-۷۳	۱۶	۷۸۰	۶۱۳	۷۸/۸۹٪	۶۵	۱۶۰۰	۱۳۹۳	۸۷/۰۶٪
۷۳-۷۴	۳۰	۱۵۶۷	۱۱۶۵	۷۴/۳۵٪	۱۲۹	۳۱۶۷	۲۶۸۶	۸۴/۸۱٪
۷۴-۷۵	۴۰	۲۱۸۲	۱۶۵۸	۷۶٪	۳۱۷	۵۳۴۹	۴۶۶۲	۸۷/۱۶٪
۷۵-۷۶	۴۸	۲۶۵۷	۲۰۶۹	۷۷/۸۷٪	۲۳۰	۸۰۰۶	۶۹۶۱	۸۶/۹۵٪
۷۶-۷۷	۵۴	۳۱۸۸	۲۴۳۹	۷۶/۵۰٪	۴۸۷	۱۱۱۹۴	۹۸۸۷	۸۸/۳۲٪
۷۷-۷۸	۶۸	۴۰۲۰	۲۹۰۳	۷۲/۲۱٪	۴۴۰	۱۵۲۱۴	۱۳۲۹۵	۸۷/۳۸٪
۷۸-۷۹	۷۴	۴۲۸۷	۳۰۱۸	۷۰/۴۰٪	۸۶۸	۱۹۵۰۱	۱۷۱۸۱	۸۸/۱٪
۷۹-۸۰	۷۴	۴۵۲۵	۳۲۵۲	۷۲٪	۹۸۶	۲۴۰۲۶	۲۱۴۱۹	۸۹/۱٪
جمع کل		۲۴۰۲۶	۱۷۷۸۸	۷۴/۰۳٪	۳۶۳۱			

نمودار ۲- افزایش تجمعی و سالانه فارغ التحصیلان سمپاد طی سالهای ۶۸ تا ۱۳۸۰

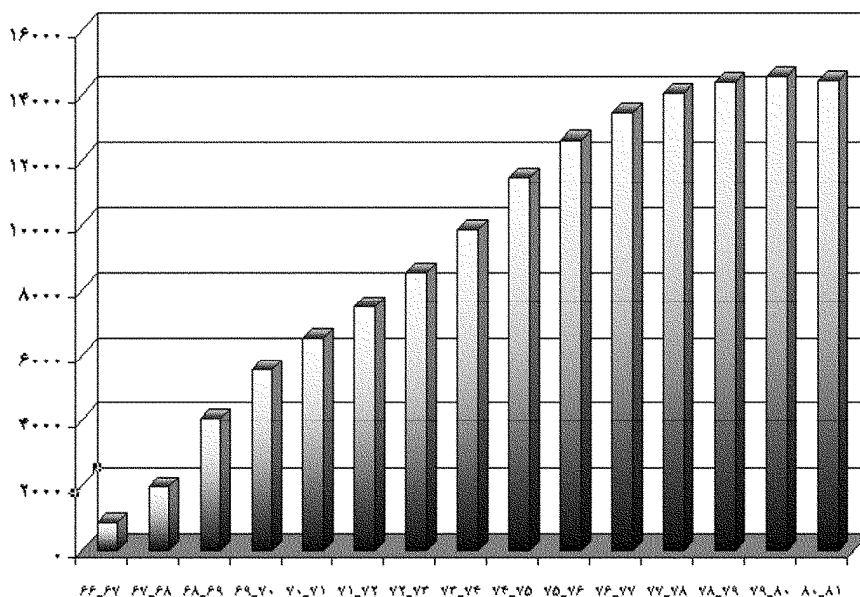
دانش آموزان و کنکور ورودی

○ تراکم دانش آموز در کلاس های سمپاد نیز از ۲۵/۹۷ نفر به ۲۵/۷۷ کاهش یافته است که از دلایل آن عدم اصرار سمپاد بر افزایش تعداد دانش آموز در هر کلاس دبیرستانی بوده است. (جدول ۱)

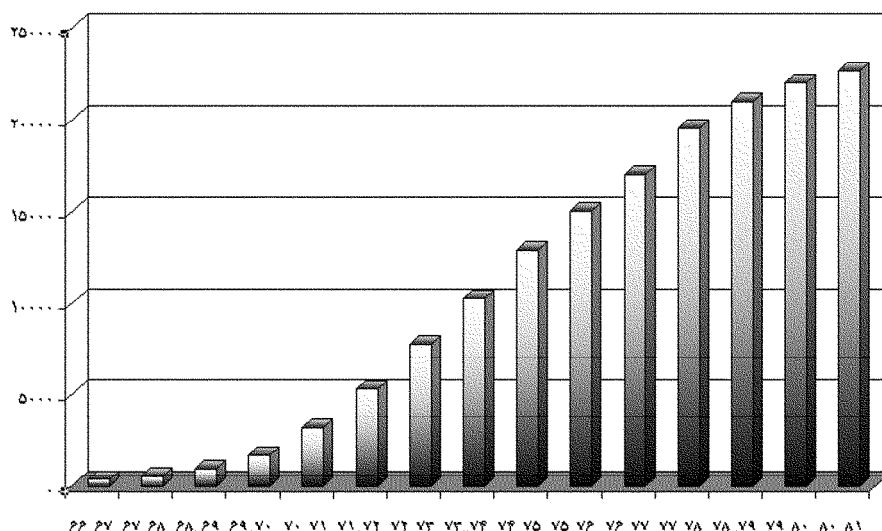
○ هر چند داوطلبان کنکور ورود به راهنمایی در سال ۱۳۶۶ با داشتن شرط حداقل معدل ۱۸ حدود ۱۱۴۵۰ نفر بود، ولی با وجود بالا بردن سقف شرط معدل ثبت نام در سالهای قبل از ۱۸/۵۰ به ۱۹، تنها ۴/۴۷ درصد افزایش داوطلب وجود داشت و تعداد داوطلبان به ۱۷۹۲۸۸ رسید.

○ در مورد کنکور ورود به دبیرستان که از سال ۱۳۶۹ با ۸۵۴ داوطلب شروع و در سال ۱۳۷۷ به ۷۴۵۵۰ نفر رسیده بود، با افزایش شرط معدل ثبت نام از ۱۸/۵۰ به ۱۹ به ۵۰۸۳۹ نفر کاهش یافت. هر چند نسبت به سال قبل ۱۶۷۴ نفر (۳/۲۹ درصد) تعداد داوطلبان بیشتر شده است. (جدول ۱)

○ در مجموع کمترین افزایش دانش آموز بخاطر عدم گشایش مراکز جدید از سال ۱۳۷۷، در سال ۱۳۸۰ مشاهده می شود (۱/۴۹ درصد) که این درصد برای مراکز راهنمایی منفی است (۱۲۴ نفر کمتر) و فقط براساس افزایش دانش آموزان مراکز دبیرستانی که به تدریج پایه های سال های آخر دبیرستان آنها تکمیل می شود صورت گرفته است. تعداد دانش آموزان دبیرستانی سمپاد نسبت به سال قبل ۶۷۲ نفر می باشد. (نمودارهای ۳ و ۴)

نمودار ۳- تعداد دانش آموزان مراکز راهنمایی سمپاد طی سالهای ۶۶ تا ۱۳۸۰

نمودار ۴- تعداد دانش آموزان دبیرستان‌ها و مراکز پیش‌دانشگاهی سمپاد طی سالهای ۶۶ تا ۱۳۸۰

کنکور سراسری دانشگاهها و المپیادها

○ در سال ۱۳۸۰ جمعاً ۱۸ نفر در بین ده نفر سه رشته کنکور سراسری به سمپاد اختصاص داشت که جالبترین آن رتبه اول تا دهم رشته تجربی علاوه بر کسب رتبه اول و سوم ریاضی فیزیک و رتبه اول تا سوم هنر بود. (جدول ۳) دو رتبه‌های کنکور اختصاص یافته به سمپاد هم حدود ۸۰ درصد را شامل می‌شود. این درحالی است که ۳۱ نفر نیز بخاطر کسب مدال طلای کشوری ۶ المپیاد، بدون کنکور وارد دانشگاههای برتر کشور شده‌اند.

○ در المپیادهای جهانی نیز سمپاد با کسب کلیه طلاهای جهانی ایران (۵ طلا) از ۱۸ مدال باقیمانده موفق به کسب ۸ نقره از ۹ نقره و ۸ برنز از ۹ برنز جهانی پنج المپیاد زیست‌شناسی، کامپیوتر، ریاضی، فیزیک و شیمی گردید.

جدول ۳- رتبه‌های اول تا دهم پذیرفته‌شدگان کنکور سراسری سال ۱۳۸۰ از مراکز سمپاد

ردیف	نام و نام خانوادگی	دبیرستان	شهر	رشته	رتبه در کنکور سراسری
۱	ندا ناطق	فرزانگان	ساری	علوم ریاضی	۱
۲	احسان شفیعی‌پور فرد	شهید اژه‌ای	اصفهان	علوم ریاضی	۳
۳	زهرا کاوه‌وشی	فرزانگان	کرمانشاه	علوم ریاضی	۶
۴	مجتبی شعبان یارندی	علامه حلی	تهران	علوم ریاضی	۹
۵	محمد فلاحی سیجانی	شهید اژه‌ای	اصفهان	علوم تجربی	۱
۶	سید محمدامین خلیفه سلطانی	شهید اژه‌ای	اصفهان	علوم تجربی	۲
۷	پیمان حبیب‌اللهی	شهید مدنی	تبریز	علوم تجربی	۳
۸	شیرین ایرانی	فرزانگان	تهران	علوم تجربی	۴
۹	زیبا رهبر	فرزانگان	تهران	علوم تجربی	۵
۱۰	سیدامیر ابراهیم‌زاده	شهید اژه‌ای	اصفهان	علوم تجربی	۶
۱۱	نسرین رحیمیان	فرزانگان	یزد	علوم تجربی	۷
۱۲	بابک رحیمی اردبیلی	شهید مدنی	تبریز	علوم تجربی	۸
۱۳	سیدمحمد مهدی رولین‌پیکر	شعید دستغیب	شیراز	علوم تجربی	۹
۱۴	علی میرزائی‌پور	علامه حلی	اراک	علوم تجربی	۱۰
۱۵	فاطمه منتظری	فرزانگان	تهران	هنر	۱
۱۶	سحر نوری	فرزانگان	تهران	هنر	۲
۱۷	مریم عالم‌زاده	فرزانگان	تهران	هنر	۳
۱۸	نیما کشاورزی	شهید اژه‌ای	اصفهان	هنر	۶

فرزانگانیها

○ در تیم‌های ایران جمعاً چهار دانش‌آموز دختر حضور داشتند که هر چهار نفر از فرزانگانیهای تهران و همدان (سمپاد) بودند. (جدول ۴) تاکنون در طول برگزاری المپیادهای جهانی، تنها یک دختر در المپیاد زیست‌شناسی خارج از سمپاد بوده است. همین‌طور که جدول ۳ هم نشان می‌دهد در بین ۱۸ برگزیده کنکور سراسری نیز ۸ نفر فرزانگانی از تهران، ساری، کرمانشاه و یزد حضور دارند.

جدول ۴- اسامی دختران سمپاد عضو تیمهای ملی ایران در المپیادهای جهانی سال ۱۳۸۰

ردیف	نام و نام خانوادگی	دبیرستان	شهر	مدال	المپیاد
۱	لیلا وریادی‌زنجانی	فرزانگان	تهران	نقره	زیست‌شناسی
۲	سماء گلایانی	فرزانگان	تهران	برنز	کامپیوتر
۳	شادی رجبی	فرزانگان	همدان	طلای	شیمی
۴	مونا فلاح نفتی	فرزانگان	همدان	نقره	شیمی
۵	زینب کاظمی‌خالدی	فرزانگان	تهران	طلای کشوری*	ادبیات

* المپیاد ادبی مرحله جهانی ندارد.

ساختمان مراکز

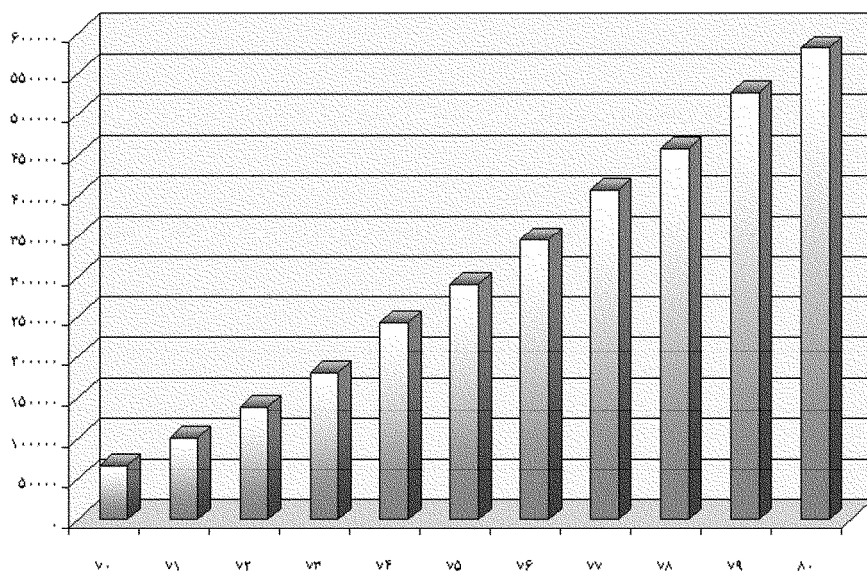
○ در سال هشتاد، ساختمان مراکز شهید بهشتی ایلام و اردبیل و همین‌طور شهید بهشتی و فرزندگان نیشابور مورد بهره‌برداری قرار گرفت و منهای مرکز شهید بهشتی نیشابور فضای مورد نیاز دیگر عزیزانمان در این مرکز تأمین گردید. بماند که تجهیز این مراکز مشکل عمده سمپاد است. دو واحد آموزشی دیگر نیز بخاطر عدم تجهیز متأسفانه هنوز مورد بهره‌برداری قرار نگرفته‌اند.

○ لازم به یادآوری است در: تهران (پنج مرکز)، در شهرهای همدان، اصفهان، اهواز، ارومیه، تبریز و شیراز (چهار مرکز)، در شهرهای یزد، اراک، شهری شاهرود، سنندج و مشهد (سه مرکز)، در شهرهای قزوین، کرج، قم، کرمانشاه، دزفول، شهرکرد، ساری، بیرجند، خرم آباد، سمنان، آبادان، اسلامشهر، زاهدان، لار، بجنورد، بروجرد، نیشابور، هر دو مرکز دخترانه و پسرانه همین‌طور، میرزاکوچک‌خان رشت، شهید بهشتی و فرزندگان سبزوار، شهید حقانی بندرعباس، شهید بهشتی شهرهای قائمشهر، بابل، اردبیل، ایلام، بوشهر و کاشان در مکانهای نهایی خود مستقر شده‌اند که ۹۲ واحد آموزشی را شامل می‌گردند. از سوی دیگر مراکز آمل، یاسوج، گرگان، دخترانه‌های کاشان، ایلام، بوشهر، قائمشهر، بندرعباس، زنجان و رشت (جمعاً ۱۴ واحد آموزشی) از یکی از مراکز آموزشی وزارت آموزش و پرورش استفاده می‌کنند. مراکز در دست احداث نیز عبارتند از: فرزندگان بابل، زنجان و قائمشهر، راهنمایی فرزندگان مشهد، مراکز گرگان، فرزندگان کرمان، اردبیل و ایلام شهید بهشتی یاسوج.

○ در ارتباط به زمین اختصاص داده شده به مراکز، اراک با دویست هزار متر زمین وسیع‌ترین مجتمع آموزشی سمپاد است و بعد از آن یزد، ارومیه، کرج، مشهد، اصفهان، کرمان، قزوین، بابل، زاهدان، بیرجند، قم، اردبیل، همدان، رشت، تبریز، زنجان، آبادان، شیراز، بندرعباس، دزفول، شهرکرد، ساری، سمنان، شاهرود، سنندج، ایلام از ۸۰ تا ۱۵ هزار متر زمین در اختیار دارند که البته محوطه مراکز ممکنست در این شهرها ۵۰۰۰ متر بیشتر نباشد و بقیه زمین آماده سازی کامل نشده یا برای ورزش مورد استفاده قرار گیرد. از مراکز مستقر در جای نهایی خود، کمترین زمین را دبیرستان فرزندگان تهران با حدود ۱۹۰۰ متر در تملک دارد، در بیشتر شهرها مراکز در یک قطعه زمین با ورودیهای مجزا قرار دارند، خوشبختانه زمین‌هایی که مراکز سمپاد در آن مستقر هستند ۹۰ درصد آنها آموزشی نبوده و با تلاش سمپاد در طول این چند سال به مالکیت سمپاد درآمده است. مجموع مساحت این زمینها بیش از یک میلیون متر مربع است.

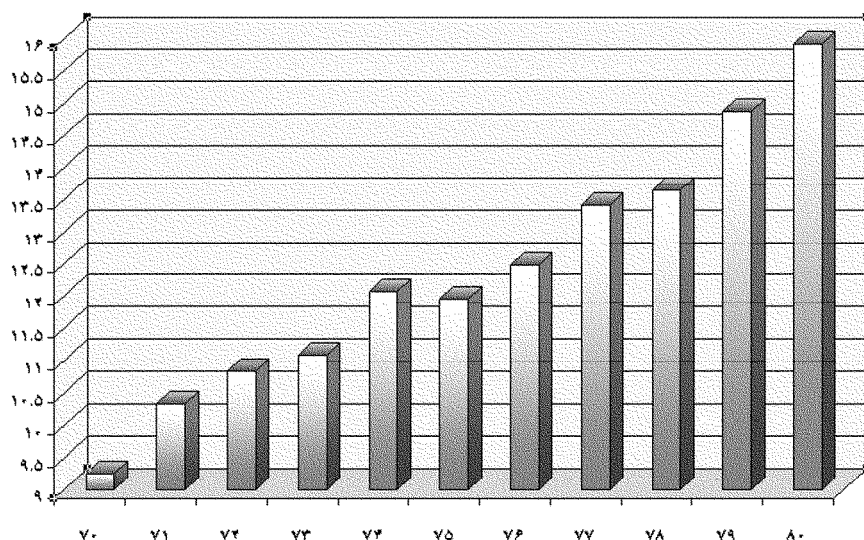
کتابخانه‌های سمپاد

در حالیکه میانگین کتاب برای هر دانش آموز در سایر مدارس ۳ جلد است و تنها ۲۱ درصد مدارس کشور کتابخانه مستقل دارند، ۲۹ درصد فاقد کتابخانه و ۵۰ درصد دیگر کتابخانه‌هایشان در فضاهایی مانند آزمایشگاه می‌باشد و از آنها استفاده چند منظوره می‌شود*، سمپاد با داشتن کتابخانه در کلیه مراکزش به سرانه ۱۵/۹۳ رسیده است و امیدوار است با سیاستهای ستاد مرکزی و فعالیت مدیران عزیز این مراکز این عدد سیر صعودی خود را ادامه دهد. این سرانه که در سال ۱۳۷۰ کمی بیش از ۹ جلد را برای ۹۶۸۲ دانش آموز شامل می‌گردید، در سال تحصیلی ۸۰-۷۹ با رقم ۵۸۲۳۸۲ جلد برای ۳۶۵۴۲ دانش آموز همانطور که آمد به سرانه ۱۵/۹۳ جلد برای هر دانش آموز افزایش یافت (نمودارهای ۵ و ۶)

نمودار ۵- تعداد کل کتابهای کتابخانه‌های مراکز سمپاد (سالهای ۷۰ تا ۱۳۸۰)

* کتاب هفته / ۲۰ آبان ۱۳۸۰، شماره ۴۱۳، همپنطور دومین نشریه آماری کتابخانه و کتاب در مدارس کشور - وزارت آموزش و پرورش در سال تحصیلی ۷۹-۱۳۷۸. در این آمار سرانه کتاب در پیش دبستانی ۳/۱۷ جلد، ابتدایی ۱/۷۱ جلد، راهنمایی ۲/۶۸ جلد و متوسطه و پیش دانشگاهی ۳/۸۵ جلد و سرانه کتاب در کل کشور و در تمام دوره‌ها بطور متوسط ۲/۵۳ جلد ذکر شده است.

نمودار ۶- آمار سرانه کتاب در کتابخانه‌های مراکز سمپاد (سالهای ۷۰ تا ۱۳۸۰)

○ امسال بجز دبیرستان فرزندگان تهران، علامه حلی همدان، شهید دستغیب شیراز، شیخ انصاری دزفول، مراکز بوشهر، اردبیل، یاسوج، شهید بهشتی ایلام و کاشان که ۱۲ مرکز را شامل می‌شوند، کلیه مراکز سمپاد وضعیت سرانه کتاب مثبتی نسبت به سال قبل داشته‌اند. که تعدادی از این مراکز افزایش دانش آموز نیز نسبت به سال قبل داشته‌اند همانند یاسوج، کاشان، ایلام، اردبیل و بوشهر. برخی از مراکز نیز با وجود افزایش دانش آموز وضعیت خود را بهتر نموده‌اند، همانند آمل و گرگان، فرزندگان کاشان و ایلام. (جدول ۵)

در حالیکه در سال قبل، علامه حلی راهنمایی ۱ و ۲ تهران، دبیرستان فرزندگان تهران، علامه حلی همدان، فرزندگان امین (راهنمایی) اصفهان، شهید مدنی تبریز، شهید بهشتی شهرری، فرزندگان کرج، شهید بهشتی بجنورد، بوشهر، فرزندگان ایلام و کاشان نسبت به سال قبل خود کاهش سرانه نشان می‌دادند، تعدادی از آنها در مقایسه با سال ۸۰-۷۹ جای خود را با مراکز دیگر عوض کرده‌اند (جدول ۵)

○ با یک نگاه دیگر باز تعداد کتب برخی از مراکز نسبت به سال قبل کاهش داشته است. مثل علامه حلی همدان که از ۵۶۶۰ به ۵۱۹۱ جلد و شهید دستغیب شیراز که از ۷۶۵۷ به ۷۵۳۲ جلد، شیخ انصاری دزفول که از ۵۶۶۶ به ۴۷۴۶ جلد کاهش داشته‌اند که با توجه به ثبات مدیریت و با وجود اهداء کتاب به این کتابخانه، کم توجهی در گزارش قبلی و یا حذف برخی کتب به علت فرسودگی می‌تواند دلیل این کاهش باشد. (جدول ۵)

جدول ۵- تعداد کتب کتابخانه‌های مراکز آموزشی سازمان در سال تحصیلی ۱۳۷۸-۷۹ و ۱۳۷۹-۸۰

شهر	مرکز آموزشی	سال تأسیس کتابخانه	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۷۸-۷۹	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۷۹-۸۰	تعداد دانش آموزان مرکز	سرانه کتاب برای دانش آموز	کاهش یا افزایش سرانه
تهران	علامه حلی و اهنامهی ۱	۱۳۶۲	۸۰۰۰	۸۳۸۱	۳۰۶	۲۷/۳۸	+
	علامه حلی و اهنامهی ۲	۱۳۷۲	۷۷۵۵	۷۹۵۵	۲۷۱	۲۹/۳۵	+
	علامه حلی دبیرستان	۱۳۶۲	۱۲۰۶۸	۱۲۷۷۰	۸۶۶	۱۴/۷۴	+
	فرزندگان و اهنامهی	۱۳۷۳	۷۰۱۳	۷۳۵۰	۵۸۶	۱۲/۵۴	+
	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۲	۱۲۴۲۱	۱۲۵۲۵	۸۶۸	۱۴/۴۲	—
همدان	علامه حلی	۱۳۶۶	۵۶۶۰	۵۱۹۱	۳۷۵	۱۳/۸۴	—
	فرزندگان	۱۳۶۶	۴۷۷۳	۵۰۸۰	۳۸۰	۱۳/۳۶	+
	علامه حلی	۱۳۶۶	۶۸۸۴	۷۰۰۰	۳۸۵	۱۸/۱۸	+
کرمان	فرزندگان	۱۳۶۶	۸۴۶۰	۹۱۴۳	۳۹۰	۲۳/۴۴	+
	شهید زه‌ای و اهنامهی	۱۳۷۲	۵۸۱۲	۷۳۴۰	۳۷۶	۱۹/۵۲	+
اصفهان	شهید زه‌ای دبیرستان	۱۳۶۷	۱۲۹۸۰	۱۴۰۶۴	۴۶۱	۲۵/۴۹	+
	فرزندگان امین و اهنامهی	۱۳۷۲	۴۵۷۳	۵۰۰۳	۴۱۱	۱۲/۱۷	+
	فرزندگان امین دبیرستان	۱۳۶۷	۸۱۵۰	۹۰۰۰	۵۲۹	۱۷/۰۱	+
	شهید مدنی	۱۳۶۷	۵۸۰۰	۷۴۴۰	۶۵۹	۱۱/۲۸	+
تبریز	فرزندگان	۱۳۶۷	۷۱۳۰	۱۰۳۵۰	۶۵۷	۱۵/۷۵	+
	شهید هاشمی‌نژاد و اهنامهی	۱۳۶۷	۳۳۵۰	۳۴۵۰	۲۸۸	۱۱/۹۷	+
مشهد	شهید هاشمی‌نژاد دبیرستان	۱۳۶۹	۵۳۰۰	۶۰۹۰	۴۸۹	۱۲/۴۵	+
	فرزندگان و اهنامهی	۱۳۶۷	۴۰۸۸	۴۳۱۰	۲۸۱	۱۵/۳۳	+
	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۹	۵۳۰۰	۵۶۰۰	۴۷۸	۱۱/۷۱	+
	شهید صدوقی	۱۳۶۷	۱۶۸۶۰	۱۷۷۰۰	۳۹۸	۴۴/۴۷	+
یزد	فرزندگان	۱۳۶۷	۱۲۸۵۷	۱۳۶۰۰	۳۹۱	۳۴/۷۸	+
	علامه حلی	۱۳۶۷	۹۰۶۳	۹۵۷۶	۳۸۶	۲۴/۸۰	+
اراک	فرزندگان	۱۳۶۷	۷۴۵۴	۸۵۷۷	۳۷۷	۲۲/۷۵	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۷	۵۰۰۲	۵۵۶۷	۴۷۰	۱۱/۸۴	+
	فرزندگان زینب (س)	۱۳۶۷	۹۳۶۷	۹۹۹۸	۳۵۰	۲۸/۵۶	+
شهری	شهید قدوسی	۱۳۶۸	۱۲۱۰۰	۱۲۵۲۰	۳۸۷	۳۲/۳۵	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۸۴۹۸	۸۷۳۱	۳۴۸	۲۵/۰۸	+
قم	میرزا کوچک خان	۱۳۶۸	۶۲۰۸	۶۶۶۸	۴۰۰	۱۶/۶۷	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۶۴۰۰	۶۸۸۰	۳۹۹	۱۷/۲۴	+
کرمانشاه	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۵۵۲۷	۵۷۷۰	۳۸۱	۱۵/۱۴	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۵۱۷۸	۵۵۵۰	۳۷۸	۱۴/۶۸	+
ارومیه	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۶۱۰۱	۷۰۰۳	۳۸۰	۱۸/۴۲	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۶۶۴۴	۷۵۳۰	۳۸۶	۱۹/۵۰	+
	شهید حقانی	۱۳۶۸	۵۴۲۰	۵۶۰۰	۳۳۳	۱۶/۸۱	+
بندرعباس	فرزندگان	۱۳۶۸	۴۸۱۵	۵۴۳۰	۳۳۷	۱۶/۱۱	+
	شهید سلطانی	۱۳۶۸	۱۰۱۶۱	۱۱۴۰۰	۵۷۲	۱۹/۹۳	+
کرج	فرزندگان	۱۳۶۸	۵۵۵۰	۶۵۵۰	۵۰۶	۱۲/۹۴	+
	شهید بابایی	۱۳۶۸	۵۵۸۸	۶۱۱۰	۳۹۱	۱۵/۶۲	+
قزوین	فرزندگان	۱۳۶۸	۵۸۶۳	۶۷۵۷	۳۷۲	۱۸/۱۶	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۸۴۲۸	۹۹۰۰	۶۲۶	۱۵/۸۱	+
اهواز	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۰۵۷۰	۱۱۷۶۰	۶۰۲	۱۹/۵۳	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۴۴۴۰	۵۰۳۹	۳۷۵	۱۳/۴۳	+
زنجان	فرزندگان	۱۳۶۸	۴۰۱۰	۴۴۸۶	۳۸۰	۱۱/۸۰	+
	شهید دستغیب	۱۳۶۸	۷۶۵۷	۷۵۳۲	۶۵۷	۱۱/۴۶	—
شیراز	فرزندگان و اهنامهی	۱۳۶۸	۶۰۰۷	۶۱۴۱	۱۹۶	۳۱/۳۳	+
	فرزندگان دبیرستان	۱۳۷۰	۵۹۰۸	۷۰۴۶	۳۸۲	۱۸/۴۴	+
شهرکرد	شهید بهشتی	۱۳۶۹	۶۰۹۵	۶۳۳۸	۳۳۰	۱۹/۲۰	+
	فرزندگان	۱۳۶۹	۶۴۲۲	۶۶۴۵	۳۴۶	۱۹/۲۰	+
دزفول	شیخ انصاری	۱۳۶۹	۵۶۶۶	۴۷۴۶	۳۷۱	۱۲/۷۹	—
	فرزندگان	۱۳۶۹	۴۰۵۹	۴۳۲۲	۳۴۶	۱۲/۴۹	+

شهر	مرکز آموزشی	سال تأسیس کتابخانه	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۷۸-۷۹	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۷۹-۸۰	تعداد دانش آموزان مرکز	سرانه کتاب برای هر دانش آموز	کاهش یا افزایش سرانه
ساری	شهید بهشتی	۱۳۶۹	۳۷۵۸	۳۸۱۱	۳۹۰	۹/۷۷	+
	فرزندگان	۱۳۷۱	۵۸۵۳	۶۲۰۰	۳۷۹	۱۶/۳۵	+
قائم شهر	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۲۵۶۱	۲۸۲۲	۳۸۳	۷/۳۶	+
	فرزندگان	۱۳۶۹	۲۸۱۵	۳۳۰۴	۳۹۳	۸/۴۰	+
بابل	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۳۳۵۹	۳۵۲۱	۳۹۴	۸/۹۳	+
	فرزندگان	۱۳۷۰	۳۷۰۰	۳۹۵۰	۳۹۵	۱۰	+
بیرجند	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۳۹۵۴	۴۰۳۷	۳۶۷	۱۱	+
	فرزندگان	۱۳۷۰	۴۳۷۸	۴۸۰۲	۳۶۹	۱۳/۰۱	+
خرم آباد	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۵۷۲۲	۶۲۴۱	۳۶۲	۱۷/۲۴	+
	فرزندگان	۱۳۷۰	۵۲۰۰	۵۴۰۰	۳۶۳	۱۴/۸۷	+
سمنان	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۳۳۷۳	۵۷۱۰	۳۷۰	۱۵/۴۳	+
	فرزندگان	۱۳۷۱	۴۷۵۶	۵۸۵۰	۳۶۲	۱۶/۱۶	+
شاهرود	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۶۰۵۳	۶۵۳۸	۳۶۳	۱۸/۰۱	+
	فرزندگان	۱۳۷۱	۴۵۶۱	۵۳۰۰	۳۷۳	۱۴/۲۸	+
آبادان و خرمشهر	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۳۶۸۰	۳۵۲۵	۲۱۶	۱۶/۳۱	+
	فرزندگان	۱۳۷۱	۴۲۱۰	۵۸۵۵	۲۵۹	۲۲/۶۰	+
اسلام شهر	شهید رجایی	۱۳۷۲	۳۹۷۳	۴۳۱۵	۲۹۶	۱۴/۵۷	+
	فرزندگان	۱۳۷۲	۷۹۷۶	۸۹۴۸	۳۱۴	۲۸/۴۹	+
زاهدان	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۲۸۷۳	۲۶۳۷	۲۰۰	۱۳/۱۸	+
	فرزندگان	۱۳۷۲	۲۳۸۰	۲۴۳۹	۱۸۰	۱۳/۵۵	+
لار	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۴۳۶۰	۴۹۶۲	۳۲۲	۱۵/۴۰	+
	فرزندگان	۱۳۷۲	۴۲۵۰	۴۶۶۱	۳۲۸	۱۴/۲۱	+
بجنورد	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۳۸۶۱	۴۰۷۸	۳۳۹	۱۲/۰۲	+
	فرزندگان	۱۳۷۲	۳۲۵۰	۳۲۰۰	۳۲۴	۹/۸۷	+
بروجرد	شهید بهشتی	۱۳۷۳	۵۵۴۰	۶۷۰۰	۳۵۰	۱۹/۱۴	+
	فرزندگان	۱۳۷۳	۴۹۱۷	۵۲۱۷	۳۴۳	۱۵/۲۰	+
سندج	شهید بهشتی	۱۳۷۳	۳۹۴۴	۴۰۳۷	۳۵۵	۱۱/۳۷	+
	فرزندگان	۱۳۷۳	۴۹۰۰	۵۴۶۳	۳۴۰	۱۶/۰۶	+
سبزوار	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۷۶۵۹	۸۳۰۷	۳۳۹	۲۴/۵۰	+
	فرزندگان	۱۳۷۴	۵۱۰۰	۶۵۰۰	۳۷۴	۱۷/۳۷	+
نیشابور	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۳۵۷۰	۴۰۸۰	۳۶۱	۱۱/۳۰	+
	فرزندگان	۱۳۷۴	۲۵۰۰	۳۹۰۰	۳۶۰	۱۰/۸۳	+
بوشهر	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۲۱۳۲	۲۱۵۶	۲۴۸	۸/۶۹	—
	فرزندگان	۱۳۷۴	۲۴۰۰	۲۸۶۸	۲۸۴	۱۰/۰۹	—
اردبیل	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۲۳۹۲	۲۷۰۸	۳۲۲	۸/۴۰	—
	فرزندگان	۱۳۷۴	۱۸۷۲	۲۰۵۲	۳۰۹	۶/۶۴	—
ایلام	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۳۰۲۷	۳۳۹۱	۲۶۲	۱۲/۹۴	—
	فرزندگان	۱۳۷۴	۲۰۱۷	۲۸۰۰	۲۸۹	۹/۶۸	+
کاشان	شهید بهشتی	۱۳۷۵	۳۵۲۶	۴۰۲۵	۲۴۹	۱۶/۱۶	—
	فرزندگان	۱۳۷۵	۲۳۴۱	۲۷۸۲	۲۲۹	۱۲/۱۴	+
گرگان	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۲۳۷۰	۳۶۱۰	۳۰۶	۱۱/۷۹	+
	فرزندگان	۱۳۷۷	۱۹۵۰	۳۲۵۰	۳۱۲	۱۰/۴۱	+
یاسوج	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۷۵۰	۹۹۸	۲۶۷	۳/۷۳	—
	فرزندگان	۱۳۷۷	۷۲۸	۸۷۸	۲۷۵	۳/۱۹	—
آمل	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۱۲۲۲	۲۰۱۰	۳۲۷	۶/۱۴	+
	فرزندگان	۱۳۷۷	۱۳۷۰	۳۰۰۰	۳۱۱	۹/۶۴	+
جمع			۵۲۵۵۱۹	۵۸۲۳۸۲	۳۶۵۴۲	۱۵/۹۳	+

○ همانطور که جدول ۶ نشان می‌دهد در حالیکه در سال قبل ۵۲ درصد مراکز بیش از ۵۰۰۰ جلد کتاب داشته‌اند این درصد در سال جاری به ۶۱/۴۶ درصد رسیده است در عوض کتابخانه‌هایی که زیر ۲۰۰۰ جلد داشته‌اند به یک سوم کاهش یافته‌اند.

جدول ۶ - مقایسه تعداد کتب کتابخانه‌های مراکز سمپاد در نیمه اول سال ۷۹ و ۱۳۸۰

در سال تحصیلی ۱۳۷۹-۸۰				در سال تحصیلی ۱۳۷۸-۷۹				تعداد کتب کتابخانه
درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مرکز	درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مرکز	
۱/۰۴	۱	۱/۰۴	۱	۱/۰۴	۱	۱/۰۴	۱	بیش از ۱۷/۰۰۰
۶/۲۵	۶	۵/۲۱	۵	۶/۲۵	۶	۵/۲۱	۵	از ۱۷۰۰۰ تا ۱۲۰۰۱
۹/۳۷	۹	۳/۱۲	۳	۸/۳۳	۸	۲/۰۸	۲	از ۱۲۰۰۰ تا ۱۰۰۰۱
۱۹/۷۹	۱۹	۱۰/۴۲	۱۰	۱۴/۵۸	۱۴	۶/۲۵	۶	از ۱۰۰۰ تا ۸۰۰۱
۴۳/۷۵	۴۲	۲۳/۹۶	۲۳	۳۲/۲۹	۳۱	۱۷/۷۰	۱۷	از ۸۰۰۰ تا ۶۰۰۱
۶۱/۴۶	۵۹	۱۷/۷۰	۱۷	۵۲/۰۸	۵۰	۱۹/۷۹	۱۹	از ۶۰۰۰ تا ۵۰۰۱
۷۶/۰۴	۷۳	۱۴/۵۸	۱۴	۶۷/۷۱	۶۵	۱۵/۶۲	۱۵	از ۵۰۰۰ تا ۴۰۰۱
۸۶/۴۶	۸۳	۱۰/۴۲	۱۰	۸۲/۲۹	۷۹	۱۴/۵۸	۱۴	از ۴۰۰۰ تا ۳۰۰۱
۹۷/۹۲	۹۴	۱۱/۴۶	۱۱	۹۳/۷۵	۹۰	۱۱/۴۶	۱۱	از ۳۰۰۰ تا ۲۰۰۱
۱۰۰	۹۶	۲/۰۸	۲	۱۰۰	۹۶	۶/۲۵	۶	کمتر از ۲۰۰۰ جلد

○ از نظر سرانه کتاب در مراکز آموزشی سمپاد، هیچ مرکز آموزشی کمتر از سرانه ۳/۱۹ جلد نداشته است. در حالیکه براساس جدول‌های ۵ و ۷، چهار مرکز آموزشی بیش از ۳۱ جلد سرانه کتاب دانش‌آموزی آنهاست که شهید صدوقی یزد با ۱۷۷۰۰ جلد و سرانه ۴۴/۴۷ در رأس تمام مراکز سمپاد هم از نظر تعداد کتاب هم از نظر سرانه قرار دارد. بعد از آن فرزندگان یزد است با سرانه ۳۴/۷۸ که رتبه دوم در کل کشور را هم از نظر سرانه و هم از نظر تعداد کتاب (۱۳۶۰۰ جلد) دارد.

○ همانطور که در جدول ۷ ملاحظه می‌گردد، مجموع کتابخانه‌هایی که سرانه بیش از ۲۲ جلد کتاب دارند، نسبت به سال قبل از ۱۲ مرکز به ۱۵ مرکز افزایش و ۱۵/۶۲ درصد مراکز را شامل می‌گردند. از سوی دیگر ۸۱ درصد مراکز سمپاد کتابخانه‌هایی با سرانه بیش از ۱۱ جلد داشته‌اند. در سال قبل ۷۳/۹۶

درصد کتابخانه‌های مراکز سمپاد واجد این تعداد سرانه بوده‌اند که رقم مطلوبی را شامل می‌گردد.

جدول ۷ - مقایسه سرانه کتاب در مراکز سمپاد در دو سال تحصیلی ۷۹ - ۷۸ و ۸۰ - ۱۳۷۹

در سال تحصیلی ۱۳۷۹-۸۰				در سال تحصیلی ۱۳۷۸-۷۹				سرانه کتاب در مراکز
درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مرکز	درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مرکز	
۱۴/۱۷	۴	۴/۱۷	۴	۳/۱۲	۳	۳/۱۲	۳	۳۰ و بیشتر
۱۵/۶۲	۱۵	۱۱/۴۶	۱۱	۱۲/۵	۱۲	۹/۳۷	۹	از ۳۰ تا ۲۲/۱
۲۲/۹۲	۲۲	۷/۲۹	۷	۱۴/۵۸	۱۴	۲/۰۸	۲	از ۲۲ تا ۱۹/۱
۳۳/۳۳	۳۲	۱۰/۴۲	۱۰	۲۱/۸۷	۲۱	۷/۲۹	۷	از ۱۹ تا ۱۷/۱
۴۸/۹۶	۴۷	۱۵/۶۲	۱۵	۳۷/۵	۳۶	۱۵/۶۲	۱۵	از ۱۷ تا ۱۵/۱
۶۲/۵	۶۰	۱۳/۵۴	۱۳	۵۵/۶۰	۵۳	۱۷/۷۱	۱۷	از ۱۵ تا ۱۳/۱
۸۱/۲۵	۷۸	۱۸/۷۶	۱۸	۷۳/۹۶	۷۱	۱۸/۷۶	۱۸	از ۱۳ تا ۱۱/۱
۹۰/۶۲	۸۷	۹/۳۷	۹	۸۷/۵	۸۴	۱۳/۵۴	۱۳	از ۱۱ تا ۹/۱
۹۵/۸۳	۹۲	۵/۲۱	۵	۹۴/۷۹	۹۱	۷/۲۹	۷	از ۹ تا ۷/۱
۹۷/۹۲	۹۴	۲/۰۸	۲	۹۷/۹۲	۹۴	۳/۱۲	۳	از ۷ تا ۵/۱
۱۰۰	۹۶	۲/۰۸	۲	۱۰۰	۹۶	۲/۰۸	۲	از ۵ تا ۳/۱

○ نسبت به میانگین سرانه موجود (۱۵/۹۳) در حالیکه این درصد در سال قبل ۳۷/۵ درصد مراکز را شامل می‌شده است، در سال ۱۳۸۰ به ۴۹ درصد افزایش یافته است که بسیار مطلوب است. در مجموع در بخش کتابخانه اگر تزریق مطلوب کتاب ادامه یابد، بهترین کتابخانه‌های آموزشی هر شهر را در مراکز سمپاد خواهیم یافت.

○

○

○